

СЕКЦІЯ РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВО- ПОЛІТИЧНОГО КОНФЛІКТУ

БАЛАБАНОВА Н.В.,
*кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри економіки
та міжнародних економічних відносин,
Маріупольський державний університет*

МІГРАЦІЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: ПРИЧИНИ ТА ЗАГРОЗИ

Міграція за своєю природою є складним, комплексним та багатоаспектним явищем соціального характеру. Сучасні глобалізаційні процеси, а також введений в Україні воєнний стан значно загострили та підсвітили політичні та економічні проблеми нашої країни, які в свою чергу вимагають швидкого, ефективного та системного вирішення. До того ж, зволікання із вирішенням цього проблемного питання може призвести до поглиблення політичних конфліктів, загостренню економічної нестабільності в країні, що стане першопричиною міграційної кризи. Наразі державне управління у сфері міграційних процесів перенавантажено проблемами різного характеру, що в свою чергу встановлює значні перепони на шляху до вдосконалення міграційної політики нашої країни та досягання її основних завдань і цілей. До початку військового вторгнення росії проблема міграції досліджувалася з точки зору причин такої, а науковці здебільшого спрямовували свої роботи на пошук та впровадження попереджувальних заходів. Наразі висвітлення превентивних дій щодо еміграції українців втратили свою актуальність через об'єктивно існуючу необхідність у порятунку життя та пошуку безпечного притулку. Проте на сьогодні постала нова нагальна потреба в ініціюванні та розробці сучасних та ефективних державних програм, метою яких має стати швидке та успішне проведення процесів рееміграції українців [1, с. 71].

Тематика дослідження міграційних процесів набула ще більшої актуальності серед національної наукової спільноти під час війни, адже наразі спостерігається масовий виїзд громадян України закордон, підвищення рівня безробіття, що викликано політичною та економічною нестабільністю.

Задля повного та всебічного розуміння загроз, що можуть бути викликані міграцією населення, варто перш за все зосередитися на мотивах міграційних процесів. Доречно згадати класифікацію, надану національними науковцями. Відтак, варто брати до уваги політичні мотиви, до яких, з-поміж іншого відносяться різні види дискримінації від релігійної і расової до гендерної, незадоволеність законодавством та політичним укладом у країні, політичні

переслідування, проблема корупції, низьке соціальне забезпечення та політична нестабільність [2, с. 46].

Другою групою є військові мотиви міграції, які в свою чергу характеризуються наявними військовими та збройними конфліктами на території держави та стимулюють евакуацію чи реевакуацію з країни або всередині країни. І звичайно економічні мотиви міграції населення, які безпосередньо пов'язані з економічною сферою буття людини. Така сфера включає в себе рівень заробітної плати, можливість кар'єрного зросту, наявність або відсутність фінансування в певних галузях, неякісну інформаційну та технічну базу, стабільність економіки в країні тощо [2, с. 46].

Четверта група мотивів, які змушують людей мігрувати стосується соціальної сфери, зокрема мова йде про возз'єднання родини, шлюб, забезпечення добробуту сім'ї тощо [2, с. 46].

Наразі в Україні в умовах воєнного стану існує одразу декілька чинників, які змушують людей мігрувати. Усунення таких, неможливе через війну з країною агресором. Тож, на жаль, кількість біженців не зменшується, що в подальшому призведе до соціально-економічної кризи в країні та поставить перед суспільством нові виклики.

Такі події створюють певні загрози і для країн Європейського Союзу, адже суттєве збільшення мігрантів з України породжує фінансове навантаження на бюджети «приймаючих» країн. До економічних загроз можна віднести розширення тіньової економіки, збільшення податкових витрат, збільшення чисельності неконтрольованих ринків з контрафактними товарами та послугами, збільшення рівня контрабанди тощо. Не менш хвилюючими виявляються соціальні загрози. Доречною є теза Вінтіла Д, який наголошує на тому, що на загальному тлі зростання етнічного розмаїття, сильної політизації міграції та надмірної вразливості мобільних осіб до соціальних ризиків, доступ мігрантів та їхніх нащадків до соціального забезпечення став ключовою сферою занепокоєння в усіх європейських демократіях [3, с.49-50].

Підсумовуючи викладене, можна констатувати, що за кількісними, часовими та просторовими показниками міграція спричинена військовими діями в Україні перевищує усі попередні. Міграційні процеси викликані війною в Україні стали викликом не лише для нашої країни, а і для країн Європейського Союзу. Повномасштабне вторгнення росії змінило попередні тенденції у сфері міграції, що спричинило безліч проблем соціального, економічного та політичного характеру.

Список використаних джерел:

1. Литвинчук О. В., Юрківський О. Й. Міграційні процеси в Україні: загрози в умовах російсько-української війни. Електронний ресурс: URL: DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2023-2\(104\)-71-78](https://doi.org/10.26642/jen-2023-2(104)-71-78).
2. Шелюк В. Соціальна міграція: етапи, функції, типи. Перспективи. 2001. №3 (15). С. 45–50.

3. Гречка О. Міграційна криза в Європі як загроза безпеці ЄС: факти, виклики та можливі рішення. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління* Випуск 2 (62), 2022. С. 48-53

ВІННИЦЬКА Є.П.,
студентка III курсу ОС «Бакалавр»
спеціальності «Економіка»,
Маріупольський державний університет

ОЦІНКА СТРУКТУРНИХ ЗРУШЕНЬ В ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

Оцінка динаміки структурних зрушень в зовнішньоекономічній діяльності країни є важливим завданням для визначення та аналізу тенденцій, що відбуваються в міжнародних економічних відносинах. Один із способів оцінки структурних зрушень полягає у дослідженні змін питомої ваги компонентів структури експорту та імпорту України як у розрізі товарів, так і послуг. На відміну від оцінки динаміки обсягів торгівлі, оцінка структурних зрушень дозволяє відслідкувати, за рахунок яких саме товарних груп чи видів товарів або послуг відбулися зміни, у тому числі й в обсягах, та наскільки ці зміни були суттєвими.

На рис. 1 та 2 наведені товарні структури експорту та імпорту з результатами розрахунку структурних зрушень.

Рис. 1. Динаміка товарної структури експорту у 2019-2022 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [1]

Загальний експорт товарів у 2019 році склав майже 50 млн. дол. США. Найбільша питома вага за 2019 рік відноситься до продуктів рослинного походження (25,9%), а також недорогочінних металів та виробів з них (20,6%). Найменша припадає на товари мистецтва та природні перли або культивовані, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння (0,001% та 0,2% відповідно).